

Gyvatvorės Meškuičių miestelio želdiniuose

Rita Mikaliūnaitė, Aušra Daugėlienė

Šiaulių universiteto Gamtos mokslų fakulteto Aplinkotyros katedra

P. Višinskio g. 19-115, LT-77156 Šiauliai, tel. (8-41) 595862, el. paštas oikos@fm.su.lt

Vienas iš želdinių tipų yra gyvatvorės, kurios atlieka ne tik augalams būdingas funkcijas, bet apriboja bei saugo teritoriją, atskiria vieną sklypo plotą nuo kito, paslepia nuo nepageidautinų žvilgsnių, puošia sodybą ir formuoja erdves. 2008-2009 m. Meškuičių miestelyje (Šiaulių raj.) tirtos individualiose sodybose auginamos gyvatvorėse augalų rūšys, taip pat jų dekoratyvumas bei pakantumas žemoms temperatūroms. Miestelio gyvatvorėse dažniausiai auginamos iš visžalių – vakarinės tujos (*Thuja occidentalis*) bei iš vasaržalių – blizgančiojo kaulenio (*Cotoneaster lucidus*), paprastojo ligustro (*Ligustrum vulgare*), paprastosios karaganos (*Caragana arborescens*), vienapiestės gudobelės (*Crataegus monogyna*) augalų.

Reikšminiai žodžiai: gyvatvorės, visžaliai augalai, vasaržaliai augalai.

One of the green plantation type is hedges which are not only the plants, but also protects and restricts the territory, separates the plots one from another, hides from the strangers and of course, decorates the houses. Research with plant species, their ornamentalness and tolerance to low temperature growing in hedges in Meškuičiai village individual places were done in 2008-2009. Evergreen plant – *Thuja occidentalis* and deciduous plants – *Cotoneaster lucidus*, *Ligustrum vulgare*, *Caragana arborescens* and *Crataegus monogyna* are commonly growing in village hedges.

Key words: hedges, evergreen plants, deciduous plants.

Ivadas

Augalijos išsaugojimas, jos gyvybingumo didinimas yra svarbiausias žmonių bendruomenės gyvenimo kokybės gerinimo sąlygų. Svarbu išsaugoti vertingus ir kartu kurti naujus želdinius. Želdiniai ne tik formuoja estetišką miesto ar miestelio aplinką, bet ir gerina oro sudėtį, mažina oro užterštumą, slopina triukšmą, apsaugo dirvožemį nuo erozijos. Teisingai panaudojus želdinius, sukuriama ekonomiška, ekologiška ir estetiška kraštovaizdžio aplinka (Motiejūnaitė, 2005).

Sodyba – tai privatus visos šeimos ir kiekvieno jos nario individualus pasaulis, į kurį įsileidžiami tik artimiausi žmonės, tai vieta, kurioje gali pasislėpti nuo viso pasaulio (Misius, 2004). Skirtingai nuo natūralios augalijos, želdinius mes kuriame pagal skonį ir poreikius (Baronienė, 2002).

Vienas iš želdinių tipų yra gyvatvorės, kurios atlieka ne tik augalams būdingas funkcijas, bet apriboja bei saugo teritoriją, atskiria vieną sklypo plotą nuo kito, paslepia nuo nepageidautinų žvilgsnių, puošia sodybą ir formuoja erdves. Sodyboje grožis ir nauda turi būti suderinti dalykai. Tvarkinga ir tanki žalioji siena yra gražus reginys.

Lietuvoje yra keletas augalų rūšių asortimentų gyvatvorėms. E. V. Navys (2005) siūlo 30 krūmų bei medžių rūšių asortimentą karpomoms gyvatvorėms, iš kurių dauguma lapuočių. K. Jakovlevas-Mateckis (2003) auginti gyvatvorėse rekomenduoja 28 rūšis spygliuočių bei 90 rūšių lapuočių. V. Baronienė (2002) siūlo 16 rūšių spygliuočių, iš kurių gausiausia vakarinės tujos (*Thuja occidentalis* L.) veislių – 19 kultivarų, europinio kukmedžio (*Taxus baccata* L.) – 6 kultivarai, žirniavaisio puskiparisio (*Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Siebold et Zucc.) – 5 kultivarai. Lapuočių siūloma 109 rūšys. L. Januškevičius (1999) rekomenduoja karpomoms gyvatvorėms 24 rūšis spygliuočių ir 73 rūšis lapuočių augalų.

Darbo tikslas – nustatyti Meškuičių miestelio individualių namų gyvatvorėse auginamas augalų rūšis, gyvatvorių tipus, jų aukščius, augalų rūšių vystymosi tarpsnius bei įvertinti jose augančių augalų rūšių dekoratyvumą bei pakantumą žemoms temperatūroms.

Tyrimų metodika

Tyrimo atlikimo laikas – 2008–2009 m. Tyrimo metu nustatyta: augalų rūšys augančios gyvatvorėse (augalai skirstyti į visžalius ir vasaržalius (Navys; 2005; Baronienė, 2002; Januškevičius, 1999)) bei gyvatvorės tipas (laisvai auganti ar karpoma), aukštis (žema, vidutinė, aukšta), dekoratyvumas (labai, vidutiniškai, mažai) bei jose augančių augalų vystymosi tarpsnis (juvenilinis, subrendimo, senatvės), pakantumas šalčiui (10 balų skalėje). Gyvatvorės aukštis vertintas pagal V. Baronienės (2002) siūlomą metodiką: aukšta – 1,5–3,0 m, vidutinė – 0,7–1,5 m, žema – iki 0,7 m. Augalų dekoratyvumas nustatytas remiantis šiais kriterijais: įdomus karpymas, augalų lapų spalva ir dydis, nuotaikinga, tanki, lygi, žiedų spalva ir gausiai žydinti, vaisių išraiškingumas, nepažeista ligų ir kenkėjų, neišplikusi, nėra kitų augalų rūšių priemaišų. Augalų vystymosi tarpsniai skirstyti į: juvenilinį (formuojasi stiebai, išveša lapija, bet augalas dar nepasiruošęs žydėti), subrendimo (susiformuoja žiedai, žydi, apsisivaisina, nokina vaisius) bei senatvės (augalas praranda galią žydėti ir derėti, nyksta) (Dagys ir kt. 1974; Navasaitis, 2004). Miestelio gyvatvorėse auginamų augalų rūšių išvermingumas vertintas 2009 m. balandžio mėnesį pagal E. V. Navio (2005) augalų pakantumo šalčiams 10 balų skalę.

Rezultatai

Meškuičių miestelis Šiaulių rajone turi galias tradicijas puošti savo aplinką. Iki nepriklausomybės atkūrimo buvo laikomasi nuomonės, kad sklypo teritorija negali būti aptverta tvora. Buvo leidžiama tik sodinti gyvatvorę. Didesnė dalis Meškuičių miestelio gyventojų laikėsi šio nurodymo ir tuomet sodindavo gyvatvora. Šiame straipsnyje pateikiami duomenys yra įdomūs tuo, kad nėra daug tokių miestelių Lietuvoje, kurių gyventojai taip kruopščiai namo valdas želdindavo gyvatvorėmis. Meškuičių seniūnijos teritorijoje, 2008 m. gruodžio mėn. duomenimis užregistruoti 1150 gyventojai, 306 individualūs namai.

Meškuičių miestelio augalų rūšių įvairovė gyvatvorėse nėra gausi (1 lentelė). Viso miestelyje gyvatvorėse auginama 17 augalų rūšių, iš kurių 5 spygliuočių, likusios lapuočiai. Pagal augalo formą 4 medžiai, kitos augalų rūšys – krūmai.

1 lentelė. Meškuičių miestelio gyvatvorėse auginamos augalų rūšys
1 table. Plant species cultured in hedges in Meškuičiai village

Vasaržalės augalų rūšys <i>Deciduous plant species</i>	Vnt. <i>Unit</i>	Visžalės augalų rūšys <i>Evergreen plant species</i>	Vnt. <i>Unit</i>
Paprastosios alyvos (<i>Syringa vulgaris</i> L.)	13	Vakarinė tuja (<i>Thuja occidentalis</i> L.)	43
Paprastasis ligustras (<i>Ligustrum vulgare</i> L.)	41	Paprastasis buksmedis (<i>Buxus sempervirens</i> L.)	8
Paprastasis erškėtis (<i>Rosa canina</i> L.)	1	Kalninė pušis (<i>Pinus mugo</i> Turra)	3
Blizgantysis kaulenis (<i>Cotoneaster lucidus</i> Schltl.)	23	Europinis kukmedis (<i>Taxus baccata</i> L.)	1
Darželinis jazminas (<i>Philadelphus coronarius</i> L.)	1	Paprastoji eglė (<i>Picea abies</i> (L.) H. Karst.)	3
Paprastoji karagana (<i>Caragana arborescens</i> Lam.)	20	Baltoji eglė (<i>Picea glauca</i> (Moench) Voss)	1
Baltauogė meškytė (<i>Symphoricarpos albus</i> (L.) S. F. Blake)	4		
Tunbergo raugerškis (<i>Berberis thunbergii</i> DC.)	1		
Vienapiestė gudobelė (<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.)	4		
Japoninis svarainis (<i>Chaenomeles japonica</i> (Thunb.) Lindl. ex Spach)	1		
Baltoji sedula (<i>Cornus alba</i> L.)	1		
Viso:	110		59

Meškuičių miestelyje gyvatvorėse dažniausiai auginama vakarinė tuja (*Thuja occidentalis* L.) ir paprastasis ligustras (*Ligustrum vulgare* L.), gana dažnai blizgantysis kaulenis (*Cotoneaster lucidus* Schltdl.), paprastoji karagana (*Caragana arborescens* Lam.) bei paprastosios alyvos (*Syringa vulgaris* L.). Rečiau gyvatvorėse auginami šie augalai: paprastasis buksmedis (*Buxus sempervirens* L.), vienapiestė gudobelė (*Crataegus monogyna* Jacq.), paprastoji eglė (*Picea abies* (L.) H. Karst.), baltauogė meškytė (*Symphoricarpos albus* (L.) S. F. Blake). Tik pavienės gyvatvorės yra suformuotos iš šių augalų rūšių: Tunbergo raugerškio raugerškis (*Berberis thunbergii* DC.), kalninės pušies (*Pinus mugo* Turra), japoninio svarainio (*Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl. ex Spach). Gyvatvorių augalai yra šviesomėgiai, bet pakenčiantys ir paunksmę. Augalai yra mezotrofai ir mezofitai, išskyrus kalninę pušį (oligotrofas, kserofitas), todėl gerai auga Meškuičių miestelio dirvožemyje. Meškuičiuose dirvožemiai yra priemolio ir lengvo priemolio rudžemiai. Didžioji dalis augalų yra pakantūs oro taršai, sausrai, šalčiui. Tik europinis kukmedis jautrus oro taršai, sausrai ir šalčiui. Vakarinė tuja, paprastoji eglė, baltoji eglė nepakenčia sausros.

Meškuičių miestelyje gyvatvorėse vasaržalių augalų auginama 65 %, likusi dalis – visžaliai 35 %. Tikėtina, kad vasaržaliai augalai auginami gausiau, nes šių augalų rūšių yra didesnis pasirinkimas, jie nereiklūs aplinkos veiksniams bei auginimui, pakenčia karpymą, ilgaamžiai, galima pigiau įsigyti jų sodmenų.

2 lentelėje nurodomi apibendrinti duomenys apie gyvatvorių tipus, aukščius, dekoratyvumo bei brandimo įvertinimai Meškuičių miestelyje.

2 lentelė. Gyvatvorių tipai, aukščiai, dekoratyvumas bei branda Meškuičių miestelyje
2 table. Hedges types, high, ornamental and maturity in Meškuičiai village

Gatvės pavadinimas <i>Street name</i>	Sklypų kiekis vnt., kuriuose auginamos gyvatvorės <i>Site amount in unit, with hedges</i>	Gyvatvorių tipas <i>Types of hedges</i>			Gyvatvorių aukštis <i>High of hedges</i>			Gyvatvorių dekoratyvumas <i>Ornamental of hedges</i>			Augalų vystymosi tarpsnis <i>Developmental stage of plants</i>		
		Laisvai auganti <i>Free growing</i>	Karpoma <i>Trimming</i>		Žema <i>Low</i>	Vidutinė <i>Medium</i>	Aukšta <i>High</i>	Labai <i>Very</i>	Vidutiniškai <i>Medium</i>	Mažai <i>Low</i>	Juvenilinis <i>Juvenile</i>	Subrendimo <i>Maturity</i>	Senatvės <i>Old-age</i>
<i>Senoji miestelio dalis (Old part of village)</i>													
Basanavičiaus	32	8	28	13	16	7	1	16	19	1	32	3	
Stoties	18	4	14	6	8	4	–	8	10	5	6	7	
Ateities	9	3	9	4	6	2	–	4	8	–	10	2	
Rupeikių	22	7	19	10	13	3	1	13	12	3	23	–	
Joniškio	9	–	10	4	6	–	2	6	2	–	6	4	
Šiaulių	22	8	19	13	12	2	1	13	13	9	17	1	
<i>Naujoji miestelio dalis (New part of village)</i>													
Žemaičių	2	–	2	–	2	–	–	–	2	–	2	–	
Parko	1	1	–	1	–	–	–	–	1	1	–	–	
Liepų	4	–	4	2	2	–	1	2	1	3	1	–	
Mechanizatorių	2	1	3	3	1	–	–	4	–	4	–	–	
Pievų	12	8	6	5	6	3	3	8	3	8	6	–	
Dapkūnų	5	4	2	5	1	–	1	4	1	6	–	–	
Taikos	8	3	6	3	3	3	–	5	4	2	7	–	
Iš viso:	146	47	122	69	76	24	10	83	76	42	110	17	

Miestelyje yra 13 gatvių. Šiose gatvėse yra 306 individualūs namai. Pusę individualių namų sklypų puošia gyvatvorės. Sklypuose kartais auginamos kelios augalų rūšys: dviejuose sklypuose – 3 augalų rūšys, 19 sklypuose – po 2 augalų rūšis. Tik trečdalyje miestelio individualiuose sklypuose auginamos gyvatvorės. 68 % sklypų savininkai tveria tvorą arba nežymi savo sklypo teritorijos. Po

nepriklausomybės atkūrimo, žmonės sklypo žymėjimą renkasi pagal savo norus ir poreikius. Per vienerius stebėjimo metus naujai įveistų ar panaikintų gyvatvorių nenustatyta. Miestelį galima suskirstyti į dvi dalis: senąją ir naująją. Senojoje miestelio dalyje yra 194 individualūs namai, o naujoje – 112. Senesnioji Meškuičių miestelio dalis gyvatvorėse daugiausia augina: paprastąją karaganą, baltauogę meškytę, vakarinę tują, paprastąją alyvą, paprastąją ligustrą ir darželinį jazminą. Remiantis M. Navasaičio (2004) nuomone, šios rūšys nuo seno plačiai auginamos Lietuvoje. Naujoje miestelio dalyje neberasime paprastosios karaganos ar paprastosios alyvos.

Senojoje Meškuičių miestelio dalyje, kurią sudaro 6 gatvės, gyvatvorių auginama daugiau nei naujoje miestelio dalyje, atitinkamai – 77 % ir 23 %. Naujoje miestelio dalyje nėra aukštų gyvatvorių. Tikėtina, kad gyvatvorės dar jaunos. Palyginus abi miestelio dalis, abejose dalyse gyvatvorės dažniausiai yra karpomos. Gyvatvorių dekoratyvumu nepasižymi nei senoji, nei naujoji miestelio dalys. Galima teigti, kad gyventojai nesidomi įvairiu karpymu, augalų spalvingumu. Palyginus gyvatvorių vystymosi tarpsnius miestelio dalyse, senamiestyje rasime visus tris vystymosi tarpsnius: juvenilinį, subrendimo ir senatvės. Naujoje miestelio dalyse sodybose augančiose gyvatvorėse vyrauja juvenilinio ir subrendimo vystymosi tarpsniai, senatvės vystymosi tarpsnis nenustatytas.

Meškuičių miestelyje net 72 % iš visų gyvatvorių yra karpomos. Tai suteikia gyvatvorei formą, rodo, kad ji yra prižiūrima. 28 % gyvatvorių yra laisvai augančios. Laisvai augančių gyvatvorių augalų rūšys miestelyje: paprastosios alyvos, paprastasis ligustras, darželinis jazminas, vakarinė tuja, blizgantysis kaulenis, paprastasis buksmedis, kalninė pušis, paprastoji karagana, europinis kukmedis, paprastoji eglė, japoninis svarainis, baltoji eglė, vienapiestė gudobelė. Laisvai augančių gyvatvorių augalai susodinti viena eile. Dažniausiai karpomose gyvatvorėse auginamos augalų rūšys: paprastasis ligustras, vienapiestė gudobelė, paprastoji karagana, paprastoji alyva, vakarinė tuja, blizgantysis kaulenis, baltauogė meškytė. Karpomos gyvatvorės yra vientisos, susodintos viena eile. Kompozicinių gyvatvorių miestelyje neauginama. Gyventojai karmo gyvatvores stačiakampio forma.

Meškuičių miestelio gyventojai renkasi daugiausia vidutinio aukščio gyvatvores, kurių yra auginama 45 %. Šiek tiek mažiau miestelyje auginama žemų gyvatvorių – 41 %. Tad miestelyje dominuoja vidutinės ir žemos gyvatvorės, kurios atlieka dekoratyvinę funkciją. Aukštų gyvatvorių auginama ženkliai mažiau – 14 %, tai rodo, kad jos nėra populiaros. Sunkiau jas karpyti, prižiūrėti, duoda didesnę pavėšį ir šešėlį.

Labai dekoratyvi gyvatvorė vertinta pagal kriterijus: įdomus karpymas, augalų lapų spalva ir dydis, nuotaikinga, tanki, lygi, žiedų spalva ir gausiai žydinti, vaisių išraiškingumas, nepažeista ligų ir kenkėjų, neišplikusi, nėra kitų augalų rūšių priemaišų. Deja, puikiai prižiūrimų, turinčių tankią lapiją, nepažeistų ligų ir kenkėjų, vientisą juostą sudarančių labai dekoratyvių gyvatvorių miestelyje nėra daug, tik 6 %. Pusę miestelio gyvatvorių yra vidutiniškai dekoratyvios, tai yra 49 %. Tokiuose gyvatvorėse galima rasti kitų augalų priemaišų. Nustatyta, kad gana daug yra mažai dekoratyvių gyvatvorių – 45 %. Tokiose gyvatvorėse augalai jau yra sulaukę savo brandaus amžiaus ir reikalauja stipraus genėjimo, atnaujinimo.

Įvertinus augalų, auginamų miestelio gyvatvorėse, vystymosi tarpsnį, nustatyta, kad dauguma augalų yra subrendimo amžiuje, kai augalai žydi, apsisvaisina, nokina vaisius. Tai sudaro 65% nuo visų tirtų gyvatvorių. Brandaus vystymosi tarpsnio augalų rūšys: paprastasis buksmedis, paprastoji alyva, paprastoji karagana, paprastasis ligustras, paprastasis erškėtis, vakarinė tuja, blizgantysis kaulenis, darželinis jazminas, baltauogė meškytė, Tunbergo raugerškis, paprastoji eglė. Juveniliniame tarpsnyje augalų, sparčiai augančių, bet dar nežydinčių miestelyje yra net ketvirtadalis nuo visų tirtų gyvatvorių – 25 %. Šio amžiaus augalai auga jaunesnėje Meškuičių miestelio dalyje, naujai įsikurtuose namų kiemuose. Juvenilinio vystymosi tarpsnio augalų rūšys: paprastasis buksmedis, vakarinė tuja, paprastasis ligustras, kalninė pušis, europinis kukmedis, blizgantysis kaulenis, japoninis svarainis, vienapiestė gudobelė, paprastoji eglė, baltoji eglė. Augalai sulaukę senatvės vystymosi tarpsnio sudaro mažumą nuo visų tirtų gyvatvorių – 10 %.

Augalai mažai žydi, mažai dera. Dauguma šio vystymosi tarpsnio augalų yra senamiesčio miestelio dalyje. Senatvės vystymosi tarpsnio augalų rūšys yra paprastoji karagana ir baltauogetė meškytė.

Vertinant gyvatvorių ištvermingumą žiemą, nustatyta, kad po 2008–2009 metų žiemos gyvatvorių medžiai ir krūmai peržiemojo gerai. Tik Dapkūnų gatvėje auginamos baltosios eglės medelių šakutės buvo su iš dalies pažeistais spygliais.

Rezultatų aptarimas

Meškuičių miestelio individualių namų gyvatvorės nebuvo niekada tiriamos, todėl buvo tikslinga išanalizuoti ir įvertinti gyvatvorėse auginamas augalų rūšis bei jų būklę. Nustatyta, kad 32 % miestelio gyventojai savo sklypus apsodinę gyvatvorėmis, o 68 % gyventojų tveria tvorą arba nežymi savo sklypo teritorijos. Viso miestelyje gyvatvorėse auginama 17 augalų rūšių, iš kurių 5 spygliuočių, likusios lapuočiai. Pagal augalo formą 4 medžiai, kitos augalų rūšys – krūmai. Meškuičių miestelyje daugiausia auginami gyvatvorėse vasaržaliai augalai. Miestelio gyventojai karko gyvatvorės, suteikia gyvatvorei formą, prižiūri jas. Dominuoja vidutinės ir žemos gyvatvorės, kurios atlieka dekoratyvinę funkciją, tačiau dėl savo amžiaus dažnai tampa mažai dekoratyvios. Aukštos gyvatvorės miestelyje nėra populiarios. Tyrimo metu pastebėta, kad gyvatvorės yra sodinamos tik viena eile, nėra kompozicinių tipų, dažniausiai jos karpomos stačiakampio formos. Puikiai prižiūrimų, turinčių tankią lapiją, spalvą, nuotaikingumą, žiedų ir vaisių išraiškumą, sveikos, nepažeistos ligų bei kenkėjų, labai dekoratyvių gyvatvorių miestelyje yra nedaug.

Apibendrinus tyrimų duomenis, miestelio gyventojams rekomenduojama auginti daugiau gyvatvorėse visžalius augalus ar vasaržalius, kurie būtų puošnūs savo žiedais ar dekoratyvūs vaisiais bei spalvotais ar margais lapais.

Išvados

1. Meškuičių miestelyje gyvatvorėse auginama 17 augalų rūšių, iš kurių 5 spygliuočių, likusios lapuočiai.
2. Miestelyje gyvatvorėse dažniausiai auginamos augalų rūšys: visžaliai – vakarinė tuja bei vasaržaliai – blizgantysis kaulenis (*Cotoneaster lucidus* Schltdl.), paprastasis ligustras (*Ligustrum vulgare* L.), paprastoji karagana (*Caragana arborescens* Lam.), vienapiestė gudobelė (*Crataegus monogyna* Jacq.).
3. Gyvatvorės miestelyje karpomos stačiakampio forma, sodinamos viena eile būdu, renkamos vientisa kompozicija, dominuoja vidutinio ir žemo aukščio gyvatvorės.
4. Dauguma gyvatvorėse auginamų augalų yra subrendimo vystymosi tarpsnyje, kai augalai žydi, apsisivaisina, nokina vaisius.
5. 8 augalų rūšys iš 17 auginamų miestelio gyvatvorėse yra siūloma E. V. Navio (2005) asortimente Lietuvos gyvatvorių želdinimui: europinis kukmedis (*Taxus baccata* L.), vakarinė tuja (*Thuja occidentalis* L.), Tunbergo raugerškis (*Berberis thunbergii* DC.), paprastasis buksmedis (*Buxus sempervirens* L.), baltoji sedula (*Cornus alba* L.), blizgantysis kaulenis (*Cotoneaster lucidus* Schltdl.), vienapiestė gudobelė (*Crataegus monogyna* Jacq.), paprastasis ligustras (*Ligustrum vulgare* L.).

Literatūra

1. Baronienė V. Gyvatvorės. Kaunas, 2002, 82 p.
2. Dagys J., Bluzganas P., Borusas S., Šlapakauskas V. Augalų fiziologija. Vilnius, 1974. P. 328–329
3. Jakovlevas-Mateckis K. Miesto kraštovaizdžio architektūra. T. 2. Vilnius, 2003. P. 9–150
4. Januškevičius L. Žemaūgiai dekoratyviniai medžiai ir krūmai. Kaunas, 1999, 325 p.
5. Misius R. Mažoji kiemo architektūra. Kaunas, 2004. P. 3–18
6. Motiejūnaitė O. Želdynų tradicija Lietuvoje. Želdiniai ir jų dizainas. Mokslinių straipsnių rinkinys. Vilnius, 2005. P. 5–18

7. Navasaitis M. Dendrologija. Vilnius, 2004, 855 p.
8. Navys E. V. Sodinukai miestams ir miesteliams želdinti. Vilnius, 2005, 80 p.

Hedges in Green Areas of Meškuičiai Village

Summary

One of the green plantation types is hedges which are not only the plants, but also protects and restricts the territory, separates the plots one from another, hides from the strangers and of course decorates the houses. The object of the research – hedges, which grows at the private houses of the Meškuičiai. Research were done during 2008 – 2009.. The height and the ornamentality of the hedges were defined by visual observation. The age of the plant are divided into three phases of the growth: juvenile, maturity, old-age.

It was discovered, that total 17 types of the plants for the hedges grows in Meškuičiai, 5 of them are conifers and the rest of it deciduous plants. Mainly dominates deciduous plants: *Cotoneaster lucidus* Schltdl., *Crataegus monogyna* Jacq., *Ligustrum vulgare* L.. Usually hedges in Meškuičiai are clipped in rectangular shape and planted into one line. Mostly there are middle and low height hedges. The plants are in maturity age, when they are flowering, get impregnated and ripening. It is possible to predicate that most popular plants in Meškuičiai are: *Thuja occidentalis* L., *Cotoneaster lucidus* Schltdl., *Ligustrum vulgare* L., *Caragana arborescens* Lam., *Crataegus monogyna* Jacq. During winter 2008-2009 trees and bushes were not injured.